

**DU KAN
STADIG NÅ DET!
HVORFOR SYNGER VI ALDRIG
DEN HER? ...**

Disse spalter er i de kommende numre af MUSIKLÆREREN åbne for alle de gode argumenter, der findes, for at synge glemte guld. Skriv en lille introduktion til din 'glemte' yndlingssang og send den til jakob@dansksang.dk – så deler vi den med alle de sangglade læsere i et kommende nummer af bladet.

Fra **MAX** til **500** ...

FIND RUNDT I DIN SANGBOG – REGISTRE SOM 'KØRSELSVEJLEDNING'

FØLG MED, IMENS VI SAMMEN LAVER DANMARKS NYE SKOLE-
SANGBOG, DANSK SANG 500. FREM MOD UDGIVELSEN SÆTTER VI
I HVERT NUMMER AF MUSIKLÆREREN FOKUS PÅ FORSKELLIGE
ASPEKTER VEDRØRENDE SELVE DET AT LAVE EN SANGBOG.
HUSK, AT DU TIL ENHVER TID KAN GÅ IND PÅ [DANSKSANG.DK/
DS500](http://DANSKSANG.DK/DS500) OG LÆSE MERE OM ARBEJDET MED BOGEN.

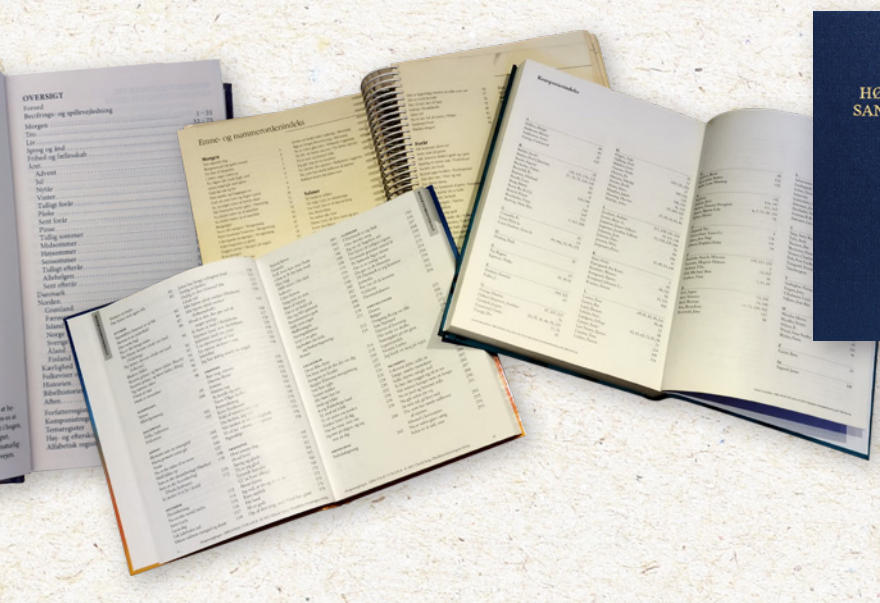
Redaktionen

Når man som sangbogsentusiast skal udforske mulighederne i en ny sangbog, er der flere strategier, man kan lægge for dagen, heriblandt den klassiske 'gennemspilning fra for til bag', der har den fordel, at man kommer godt til bunds i sagerne – men det kræver til gengæld, at man har god tid. Det er naturligvis altid godt at have noget at foretage sig på de mørke vinteraftener, men alligevel ...

En anden måde, hvorpå man kan botanisere i sin sangbog, er ved at kaste et blik på 'sangbogens dramaturgi',

som den i al sin enkelthed afsløres i 'emnerregisteret'. Typisk finder man dette register i umiddelbar nærhed af forordet. Det giver god mening, for emnerregisteret er jo – sammen med det egentlige repertoirevalg – selve sangbogens dna og udkrystalliseringen af den præmis, som foldes ud i forordet.

"Jamen, er emnerregisteret da så ikke det samme som bogens indholdsfortegnelse?" kunne man indvende ... Nej, indholdsfortegnelsen er den helt overordnede pla-

Fælles

Fra m

Påske

Aus

Folkevi

Morgen

cering af bogens grundlæggende elementer i form af (blandt andet og i vilkårlig rækkefølge): forord (der kan være flere), brugsvejledning (der kan være flere!), registre (der kan være mange flere!!) og naturligvis den helt store attraktion: selve sangene (og dem er der heldigvis utroligt mange af).

Vi har ved en tidligere lejlighed været inde på, at når man en mandag morgen står i aulaen sådan cirka tre minutter i morgensangstid og opdager, at den gule post-it med henvisninger til de planlagte sange på programmet sandsynligvis har forpuddet sig mellem dine to halve med leverpostej, så kan et godt register skabe kærkommen tryghed. Og nu bliver det dejligt konkret, når vi spørger: "Og hvilke registre kan man så vælge imellem?" ... Ja, det er et godt spørgsmål – og i øvrigt helt centralt i processen med at bygge verdens bedste (skole)sangbog.

Vi har 'registerklassikerne', der alle er sorteret alfabetisk, og som vedrører helt centrale, bibliografiske forhold:

- Titelregister (det plejer man tit at bringe som det absolut sidste i bogen)
- Forfatterregister
- Komponistregister

I de senere år er det blevet meget udbredt at skyde et ekstra lag ind i titelregisteret, nemlig de såkaldte 'førsteliner', i de tilfælde, hvor den formelle værktitel ikke er identisk med den indledende sangtekst. Til eksempel kan Juliane Preisler og Matti Borgs nyklassiker med titlen *Aften*

være svær at finde frem til, hvis ikke også førstelinjen "Et hav der vugger sig til ro nu" er at finde i det alfabetiske register. Find selv på flere!

Tidligere var dette lille registerbenspænd ikke-eksisterende. Tænk blot på det ældre salmerepertoire, hvor absolut størstedelen af værktitlerne er identiske med førstelinjerne. Inden for dette repertoireområde er det i øvrigt en udtalt praksis – og dette af indlysende praktiske årsager – udelukkende at oplyse salmens nummer, dette med henvisning til blandt andet *Den Danske Salmebog* og tilsvarende antologier. Ved at 'reducere' en værktitel til et tal gøres det som nævnt let at give en klar henvisning; men det forudsætter, at det syngende folk og sangens rekommandør er enige om, hvilken sangbog der tages udgangspunkt i – og ikke mindst(!) hvilken udgave.

I langt de fleste sangantologier fra forlaget Dansk Sang benyttes sangnummer – og ikke sidetal – som reference mellem register og sangens placering i bogens kronologi. Undtagelserne er blandt andet *Årshjulet for de mindste* og *Morgensangbogen – til hele dagen*. For sidstnævntes vedkommende er forklaringen sangnoterne bagerst i bogen, hvor det er nødvendigt at kunne henvise internt noterne imellem. I den kommende *Dansk Sang 500* opereres der til stadighed med sangnumre.

Og nu kommer vi så til det mere subtile, nemlig emneregisteret. Vi har skrevet 'emneregisteret' i ental; men der er jo sådan set absolut ingen begrænsninger på antallet af den type registre, og det er netop det, der gør det til et stærkt værktøj. Som nævnt tidligere, så er det netop emneregisterets kategorier, der definerer den sangbog, du står med i hånden. I modsætning til de førnævnte 're-

eksistens
skab
rør og fjern
Skumring

FORSKELLE OG LIGHEDER I EMNEREGISTERENE FRA HENHOLDSVIS *DANSK SANG MAX* (490 SANGE) OG *MORGENSANGBOGEN - TIL HELE DAGEN* (200 SANGE) ER MED TIL AT DEFINERE SANGBØGERNES KONCEPT. 'MORGEN' INDLEDER BEGGE BØGER, MEN SÅ SKIFTER SPORET: *DANSK SANG MAX* SPRINGER DIREKTE TIL AFTENSANGENE, MENS *MORGENSANGBOGEN* STARTER PÅ ÅRETS GANG. 'SALMER' EKSISTERER IKKE SOM SELVSTÆNDIG KATEGORI I *MORGENSANGBOGEN*, DER TIL GENGÆLD INTRODUCERER 'HALLOWEEN' OG 'SKUMRING'. SIDSTNÆVNTE ER TIL ERSTATNING FOR 'AFTEN' I ERKENDELSE AF, AT MAN SJÆLDENT ER I SKOLE SIDST PÅ AFTENEN. KONCEPTET MED AT INDLEDE EN SANGBOG MED MORGENSANGENE OG AFSLUTTE MED AFTENSANGENE KENDES OGSÅ FRA EKSEMPELVIS *HØJSKOLESANGBOGEN*, HVORVED DET UNDERSTREGES, AT DER KAN SYNGES I ALLE DE VÅGNE TIMER - FRA SOLEN STÅR OP, TIL DEN GÅR NED ...

stralien
iser
For

gisterklassikere' så er emneregistrene 'specialregistre', og for at spole tilbage til koldsvedsoplevelsen i aulaen så kan mavesyren neutraliseres ved at slå op under emnet 'morgen', og bagefter kan vi tage en om 'kærlighed'.

De fleste store sangantologier med karakter af 'all round-sangbøger' (det vil sige 'noget for enhver til hver en tid') indeholder nærmest altid sange inden for emnerne (eller er det egentlig nærmere 'kategorierne?'): morgen, aften, årets gang (herunder diverse højtider), (bibel)historien og sange på andre sprog. Og så de (måske) egentlige emner, for eksempel kærlighed, venskab, hverdagslivet. Salmer, sange og viser er også fast repertoire i de store sangbøger, og de er som det øvrige repertoire ofte også samlet i deres respektive kategorier. "Men hvorfor egentlig det?" spørger vi her retorisk. En sang på engelsk kan jo godt handle om kærlighed (vi kender flere eksempler), og en bibelhistorisk sang kan handle om dyr. Okay, den vågne læser har fanget pointen: Det centrale emneregister er til stadighed identisk med sangbogens faktiske kronologi - altså rækkefølgen, når man blot bladrer fra for til bag - men man kan have supplerende emneregistre på kryds og tværs. Og hertil kan komme diverse specialregistre, som kan sætte spotlight på et mindre udvalg af sange. Hvorfor ikke have et specialregister med sange, som - på tværs af sangbogen - henvender sig til de mindste? Eller hvad med et register over sange, der helt bogstaveligt talt kan understøtte klasseundervisningen i matematik eller geografi?

Dansk Sangs to digitale sangbanker (Syng med-sangbanken for MIX-abonnenter henholdsvis sangbanken på dansksangdigital.dk) benytter sig i udstrakt grad af disse muligheder for specialregistre på tværs af repertoire (på

godt nydansk: sangene kan 'tagges' med flere emneord), og det er noget, vi kommer til at arbejde ekstra intensivt med i de kommende måneder på vej mod *Dansk Sang 500*. Hvilket specialregister ønsker du dig til jul?

Musik af Bodil Heister

Dramatik og bevægelse

Mister Magimuk cd

Aktivitetsideer til rytmik, dramatik og bevægelse for børn fra 3-10 år.

Pris: 80,- + porto.

Jul på Slottet cd og noder for kor

eller orkester. Jul på slottet-suite findes for børnekor og voksen blandet kor samt symfoniork., harmoniork., brassband og skoleorkester.

Al musikken fra julekalenderen kan købes på cd.

Læs mere og se priser på hjemmesiden.

H.C. Andersen Sanghæfte

Rosenknoppen

10 sange af H.C. Andersen, 1 af Piet Hein, 4 af Sigfred Pedersen.

Med klaverarr. og becifring. Betragtninger Johannes Møllehave.

Pris: 60,- + porto.

H.C. Andersen Korhæfte

Rosenknoppen, 6 sange for blandet kor

Pris 10,- + porto.

bodilheister.dk • bodil@bodilheister.dk